

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу ступеня вищої освіти магістр, спеціальності 226 Фармація, промислова фармація студента денної форми навчання спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» **Шаімаа Нафтауї** на тему: «**Аналіз асортименту та доступність препаратів для лікування хронічних захворювань у регіоні**».

Актуальність теми. Тема кваліфікаційної роботи «Аналіз асортименту та доступність препаратів для лікування хронічних захворювань у регіоні» є надзвичайно актуальною та важливою в контексті сучасних викликів систем охорони здоров'я. Хронічні захворювання є однією з головних причин захворюваності, інвалідності та смертності у всьому світі, що робить питання забезпечення пацієнтів необхідними лікарськими засобами першочерговим. Дослідження асортименту та доступності препаратів для лікування хронічних захворювань дозволяє виявити регіональні відмінності у потребах, ціноутворенні та, як наслідок, розробити ефективні стратегії для покращення якості життя пацієнтів та зниження навантаження на систему охорони здоров'я. Особливо цінним є порівняльний аналіз, що охоплює різні регіони (Україна, США, Марокко), оскільки він дозволяє виявити найкращі практики та проблемні аспекти, що сприятиме розробці більш універсальних та ефективних рішень.

Оцінка рівня роботи. Ступінь розкриття теми. Достовірність наведеної в роботі інформації, правдивість фактичних даних. Кваліфікаційна робота виконана на високому науковому рівні. Тема дослідження розкрита повною мірою, відображаючи всі заявлені мету та завдання. Автором проведено ґрунтовний огляд літератури з досліджуваної проблематики, що дозволило системно підійти до вивчення хронічних захворювань, їхньої класифікації, факторів впливу та поширеності у різних регіонах. Детальний аналіз асортименту та доступності антигіпертензивних препаратів в Україні, США та Марокко є однією з ключових переваг роботи. Наведена в роботі інформація є достовірною, а фактичні дані – правдивими, що підтверджується посиланнями на авторитетні наукові джерела та офіційні статистичні дані (ВООЗ). Використання методів описової статистики та порівняльного аналізу дозволило отримати об'єктивні та переконливі результати. Особливо варто відзначити чітке графічне представлення даних (діаграми, таблиці), що полегшує їх сприйняття та аналіз.

Пропозиції автора з теми дослідження. Автором наведено цінні пропозиції щодо мінімізації факторів ризику хронічних захворювань, підвищення ефективності антигіпертензивної терапії, а також шляхів розширення асортименту та доступності препаратів для лікування хронічних захворювань. Ці пропозиції є обґрунтованими та практично значущими, що свідчить про глибоке розуміння автором проблеми та вміння формувати конструктивні рішення.

Практична цінність висновків, рекомендацій та їх обґрунтованість. Висновки та рекомендації, сформульовані у роботі, мають значну практичну цінність. Вони можуть бути використані органами охорони здоров'я для розробки та вдосконалення політики забезпечення ліками, фармацевтичними компаніями для планування виробництва та постачання, а також медичними фахівцями для оптимізації терапевтичних стратегій. Особливо актуальними є рекомендації щодо програм реімбурсації та розвитку локального виробництва препаратів, що сприятиме підвищенню доступності ліків для населення. Обґрунтованість висновків та рекомендацій підкріплюється результатами проведеного аналізу та сучасними науковими даними.

Оцінка загальних вражень від кваліфікаційної роботи (оформлення, стиль і грамотність викладення тощо). Робота залишає дуже позитивне враження. Оформлення

кваліфікаційної роботи відповідає встановленим вимогам. Стиль викладення матеріалу є науковим, чітким та послідовним. Автор демонструє високий рівень грамотності, відсутні орфографічні, пунктуаційні та стилістичні помилки. Структура роботи логічна, розділи взаємопов'язані, що забезпечує цілісність дослідження.

Недоліки роботи.

1. У підрозділі 1.3 "Розповсюдженість хронічних хвороб у різних регіонах" при аналізі даних за 2023 рік відносні дані поширеності подані у вигляді екстенсивних показників, тоді як більш доцільним було б навести інтенсивні показники.
2. Хоча в роботі зазначено, що Україна активно розвиває національне виробництво генеричних препаратів, було б доцільно додати більш детальний опис **проблем з фінансуванням та розподілом ліків**, оскільки це суттєво впливає на доступність

Переваги роботи.

- Висока актуальність та практична значущість теми дослідження.
- Ґрунтовний аналіз широкого спектру джерел інформації, включаючи міжнародні дані.
- Детальний порівняльний аналіз асортименту та доступності препаратів для лікування артеріальної гіпертензії в трьох різних регіонах (Україна, США, Марокко).
- Використання адекватних методів дослідження (описова статистика, порівняльний аналіз), що забезпечують достовірність отриманих результатів.
- Чітке та логічне викладення матеріалу, високий рівень наукової та мовної грамотності.
- Обґрунтовані та практично орієнтовані висновки та рекомендації.
- Відповідність оформлення роботи встановленим стандартам.

Висновок: Кваліфікаційна робота «Аналіз асортименту та доступність препаратів для лікування хронічних захворювань у регіоні», виконана студенткою денної форми навчання спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» **Шаїмаа Нафтауї** є завершеним науковим дослідженням, що демонструє здатність автора до самостійної наукової роботи, аналітичного мислення та обґрунтування висновків. Робота відповідає всім вимогам, що пред'являються до кваліфікаційних робіт магістра за спеціальністю 226 Фармація, промислова фармація, і заслуговує на відмінну оцінку.

Рецензент

Проф., д.мед.н. Валерія ЛЕХАН

12 червня 2025 року

